

קולונוע

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב: הקיסר האחרון, ז'אן דה פלור מלאכים בשמי ברלין, חוכמת רחוב, טרם סחו סנדל הרבירים.
ירושלים: הקיסר האחרון, מלאכים בשנ ברלין, ז'אן דה פלורס.
חיפה: בוקר טוב בבילונייה, הקיסר האחרון, החנוט מסבר לפינה.

תל-אביב:

*** **הקיסר האחרון** (נח, אנגליה, מוצג גם באורניל, ירושלים וברבנות, חיפה) — ארבעה גלובוסים של זהב וכולם חשובים — טרם, בימאי, תסריט ומוסיקה. ביוגרפיה מרתקת של הקיסר האחרון של סין שהפך לגנן פשוט, כסרט מרשים של ברנארדו ברטולוצ'י שכמותו נדיר לראות בתקופתנו.
*** **מלאכים בשמי ברלין** (נב, נרמניה-צרפת, מוצג גם בססדר ירושלים) — פיוט קולנועי רב-מלל, אבל מרשים מאוד חזותית ואסתטית. וים ונדרס תווך לגרמניה ורואה את ליבה החצוי של ברלין דרך עיניהם של מלאכים. הכל מותר בשם האמנות, הכל מותר בשם האהבה.
*** **תיקרה ותהילה** (דיונוף, אנגליה) — זיכרונותיו של ג'ון בורמן כשהיה ילד בימי הבליץ בלונדון כוללים מעט מלחמה הרבה רומאנטיקה, נוסטלגיה והומור. שחקנים נפלאים. גלובוס הזהב כקומדיה של השנה.

*** **גן השיש** (חבלת, ארצות-הברית) — טרם על ויאטנאם מן החזית שבפורף. גיימס קאן וג'יימס ארל-ג'ונס מצויינים כמי שהיו פעם לוחמים ועתה נאלצים להסתפק בתפקידי-פיקוד על היחידה המובחרת של הנשיא העוסקת גם בקבורה בקבלנות. הרילמה הרגילה — האם מספיק להיות ראש קטן?
*** **הבלתי משהודים** (מקסים, ארצות-הברית, מוצג גם באורניל בירושלים ובעמון בחיפה) — מתחך-פעולה או פעולון הומוריסטי המשמש אנדרטה בידורית לתולדות הגאנגסטר האמריקאי. שון קונרי נפלא. רוברט

שחקנית שר ובימאי ייטס בסרט, חשור

דהנירו מגיש פארודיה וקוין קוסטנר בתפקיד האיש הטוב ססוף את כל הנערות.

*** **עכבר הבארים** (שחף, ארצות-הברית) — אלכוהוליסט כדרך-חיים והיטהרות מן הסיאוב המערבי. המקור — צ'ארלס בוקובסקי. בן דמותו — מיקי רורק. הנפלאה — פיי דאנוויי.

*** **מעקב צמוד** (רבחן, ארצות-הברית) — בלש מתאהב בנושא הקירתו. מותחן משעשע עם ריצ'ארד דרייפוס ואמיליו אסטוס.

*** **יום במלבורד** (רבחן, ארצות-הברית) — ג'ז ראגטה במסורת סטיבן שפילברג עורך מסע משעשע בגופו של היפוכונדר בעזרת טייס ממוער. הקורבן המוקטן — דניס קוויר.

*** **אריה** (חבלת, אנגליה) — מיעור של אפרות-ענק לוידיראקליפס. משעשע רק בחלקו.

*** **חשור** (דקל, ארצות-הברית) — למרבה הצער — ערכני בישראל. פרקליטת-מרינה מגינה על חשור ברצה וחושפת שחיתויות במערכת-המישפט. שר יפה ומצויינת, עזר כנגד — דניס קוויר.

*** **יוספו של החטא** (פאר, יונוסלביה) — זוג מסורתי ממונטנגרו נתקל במין מודרני. רעיון מעניין, הביצוע פחות.

המצפון מתעורר

אדמה זו שלי היא (גורדון, תל-אביב, ארצות-הברית) — ז'אן רנו-אר, שנמלט לארצות-הברית בימי מלחמת-העולם השנייה, עשה את הטרם הזה בהוליווד כמחווה לבני-ארצו שנלחמו באותו הזמן נגד הכובש הנאצי. הקרנתו החוזרת של סרט זה, שעוסק לכאורה בנושא שאבד עליו הכלה, יכולה להיחשב כמעשה מוליטי נבוך, ולו רק משום שהנושא העיקרי כאן הוא התעוררות המצפון, וזה הרי מה שמעסיק היום במידה רבה חלק גדול מן הישראלים.

גיבור הטרם הוא מורה צייתן וממוסד היטב, מי שלא יעז לעולם לפתוח פה על הממונים עליו, או להטיל ספק בתבונת החלטותיהם, ריוק מזדקן וכבד-גוף החי ביהד עם אמו ושונה באהבה לנערה יפה המאורסת למישהו אחר. לפתע הוא מוצא את עצמו במצב שבו הוא נאלץ לנקוט עמדה. המיפקדה הגרמנית, הזועמת על רצח אחד ממשטמי-הפעולה שסיפק להם אינפורמציה, לוקחת בני-ערובה, וביניהם גם המורה. כולם יוצאו להורג אם לא תיחשף זהות הרוצח.

הטראומה שעובר המורה היא קיצונית. הוא מבין סוף-סוף מה מתרחש סביבו. הוא חוזר לחיות כד' אמותיו וכאשר הוא יוצא לחופשי המעשה הראשון שהוא עושה הוא להרצות לפני תלמידיו בבית-הספר על מגילת זכויות-האדם ועל משמעות החופש. בכך הוא גוזר את גורל-דניו ללא כל אפשרות של עירעור.

מורין אוהרה וצ'ארלס לוהטון: הצגה דרמטית

המעלה העיקרית של רנואר, גם בסרטיו האחרים, היא תיאור הדמויות ומערכת-היחסים שביניהם. מן התיאור שופעת אהבת האדם, אפילו לאלה שאינם תמיד ראויים לאהבה זו. צ'ארלס לוהטון, בתפקיד הראשי, קצת דומה במיבנה-הגוף שלו לרנואר עצמו, והוא הופך, כדרכו, את התפקיד להצגת-ראווה של יכולת דרמטית. לצידו משחקים מורין אוהרה, ג'ורג' סאנדרס וואלתר שלזאק. סרטים מן הסוג הזה תמיד רצוי ואף מומלץ לראות שוב.

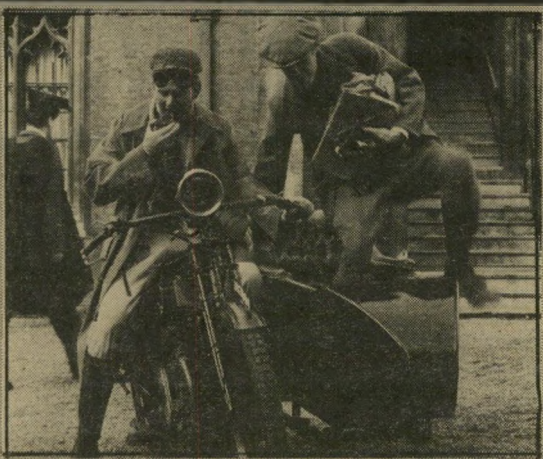
לחיות עם זה

מוריס (דיונוף, תל-אביב, אנג'ליה) — סרט-יוקרה בנוי לפי מתכונת ברוק — הסופר מכובד, השחקנים מוקצועיים, הצילום מלוטש, אבל בסך הכל, זה די צמוי ודי מתיש. גיימס אייבורי, שכבר התנסה בהצלחה אחת מסוג זה בזיכרונות אהבה מפירנצה, חוזר על אותו התרגיל. רומאן של א.מ. פורסט, שעלילתו בתחילת המאה, אלא שהמעם מדובר ברומאן שהופיע שנים רבות אחרי שנכתב, אחרי מותו של המחבר שראה בו וידוי אוטוביוגרפי מביך.

פורסט חושף את עצמו ברומאן הזה, כשהוא מסתתר אך בקושי מאחורי זהות הגיבור, מוריס הול, הומוסקסואל שנידון לסבול מן הדיכוי והחשד של החברה שבתוכה הוא חי. מוריס הוא בן למיטחה טובה שהתאהב באחד מחבריו ללימודים בקיימברידג' ועובר כמה טראומות המוכיחות לו את מר גורלו של הומוסקסואל בבריטניה של סוף התקופה הויקטוריאנית. תחילה הוא מנסה להתעלם מן הנטייה הסיבנית שלו, ודוחה את חיזוריו של קלייב, בן-אצילים, שהוא חברו הטוב ביותר. עם הזמן הוא נכנע לדחף חזק ממנו, אלא שאז מתמוטט בך-זונו נפשית, למראה ידיד משותף אחר שלהם, צעיר מבריק שהכל ניבאו לו קאריירה מזהירה, שמאבד הכל כאשר מודבק לו אות-הקלון של הסטייה המינית.

קלייב נוסע להתאושש ביוון וחוזר שונה לחלוטין. הוא נושא לו אשה ומסרב להכיר בעברו כיותר משיגעון נעורים. מוריס

חיו גראנט וגיימס וילבי: לסבול כל החיים

נותר בגפו, לכוד בתוך הפח שממנו ניסה להשתמט, עד אשר גנן צעיר מושיע אותו.

אייבורי פורס את הסיפור בשיטתיות ובנאמנות. התמונות יפות, התיאורים והתילבשות מעוצבות היטב. השחקנים דוברים אנגלית רהוטה להפליא. ומעל לכל נסוך דוק אקדמי, המשווה לסרט אומי של מוג'י-ראווה שאינו חודר מנימה ואינו מרטיט. לקחו ספר, המירו מישפטים בתמונות ולא הוסיפו מאומה. לכל מי שאינו אוהב לקרוא, זה כבר שרות חשוב.

ביזוי דמות האשה

חיזור גורלי (בן-יהודה, תל-אביב, ארצות-הברית) — מותחן רב-מכר שלמרות הצלחתו המובטחת, בור-דאי גם בארץ, קשה שלא להת-חלחל למראהו, ולאן דווקא מן הסיבות שלהן התכוון ה-משורר. דמות האשה, כפי שהיא מצטיירת בסרט, היא כה מעוותת ומיפלצתית, ואילו הגבר הוא כה אומלל וחסר-ישע, עד שמתעורר חשד רציני שזו הכרזת-מלחמה גלויה נגד שיחורו האשה.

מה זו תעשה לכשתשתחרר סופית! תיטול סכין-מיטבח בידה ותרוץ אחרי כל זכר שממנה לה עורף. אין מנוס. גם אם היא מתיימרת להיות משוחררת, היא קיימת רק כפונקציה של הגבר והיא גם יודעת זאת.

העלילה פשוטה — פרקליט, שרעייתו נסעה לסוף-שבוע מחוץ לעיר, מבלה לילה בחברת עורכת ספרותית שהכיר במקרה. זה צריך להיות מיפגש בוגר בין שני אנשים שפויים, הידועים שכל מה שהם מבקשים היא חוויה מינית מהנה ללא התחייבויות. אלא שלא כך חושבת הגברת.

היא מטרידה את הגבר, יורדת לחיי, מנסה לכפות עליו את נוכחותה, רוצה להרוס את נישואיו ולזכות בו בלעדית. כשלא הולך בטוב, היא מנסה ברע, וכשלא הולך ברע, היא מנסה שבכין ובאקוזה. זאת, עשה שהמרקליט האומלל מתלבט כיצד להימטר ממנה מבלי שהדבר ייודע לאשתו. שאותה הוא באמת אוהב.

מייקל דאגלס: מילחמה גלויה נגד שיחורו האשה

מעבר לביזוי דמות האשה בסרט, יש בו מוסר-השכל אחד נוסף ודוחה במיוחד. הדרך היחידה לפטור בעיות מן הסוג הזה, הוא חיטול, גאולת-דם, מוות. ועד שהטובים לא ינהגו כמו הרעים, כלומר עד אשר לא יבוער הנגע בדם, אין סיכוי שהשקט ישוב על כנו. כערך חינוכי עליון, זה די מוטל בספק. הבימאי אדריאן (בלאשנדס) לין מכיר את כל הלהטוטים הגסים שנועדו להמם את הצופים ואילו כל מה שמבקר-קולנוע יכול לעשות במקרה זה, הוא להזהיר. ממילא לא ישמעו לו.